

STADSNÄTETS
FÖRENINGEN

Sobonadagen 21:e augusti 2024

Offentlig rådighet över digitalisering och säkerhet

Mikael Ek

Vd

Jimmy Persson

Utvecklings- och säkerhetschef

TLP:CLEAR

Informations säkerhetsklassning

TLP:CLEAR

Mottagare kan sprida detta till världen, det finns ingen gräns för spridning.

Källor kan använda TLP:CLEAR när informationen medför minimal eller ingen förutsägbar risk för missbruk, i enlighet med tillämpliga regler och förfaranden för offentliggörande.

TLP:CLEAR-information kan delas utan begränsning, under förutsättning att standardregler för upphovsrätt följs.

De kommunalt ägda stadsnäten är sammantaget...

...den aktör som anslutit flest
mobilmaster

...den aktör som byggt ut
mest fiber

Privat ägd digital infrastruktur?

- Riskkapitalister vill köpa upp – de ser avkastningsmöjligheterna där samhället är helt beroende.
- Riskkapitalister vill "hjälpa" kommunerna - men vi ser fördyringar för både medborgare och kommuner.
- Riskkapitalister är bra till mycket men inte för en gemensam digital infrastruktur.
- Många kommuners ekonomiska läge och begränsade lånemöjligheter riskerar att en samhällsviktig digital infrastruktur för all framtid pantas bort.
- Offentligt ägd digital infrastruktur måste värnas!

Tryggt och säkert?

- SÄPO har pekat ut digital infrastruktur som viktigt att skydda för sabotage och intrång.
- Privat ägd digital infrastruktur ökar riskerna då man inte kan styra över den framtida verksamheten eller ägandet.
- Som ägare har man kontroll över all information som flödar i nätet, den kan tankas av och avkodas utan att användaren märker något.
- Det finns aktörer med en tveksam ägarbild.
- Ny lagstiftning om utlandsägande men den är för grund för att hantera komplexiteten i dessa frågor.
- Offentligt ägarskap minskar risken för intrång, spioneri och integritetskränkningar!

An aerial photograph of a winding asphalt road that curves through a landscape. The road starts from the bottom left and curves towards the right, then back towards the center. The landscape is a mix of dense green forests and open green fields. In the distance, there are rolling hills and a small town or village with some lights visible under a dramatic sunset sky with orange and yellow clouds. The overall mood is serene and scenic.

Vad gör vi för att stödja våra medlemmar i att skapa en trygg och säker digital infrastruktur?

Betydelsen av digital infrastruktur

Jag ska prata om tre saker idag

- **En robust infrastruktur ger kontroll** över digitaliseringsresan
- **Digitaliseringens påverkan** på kommuner och regioner
- **Rådighet över infrastruktur och kompetens** är helt nödvändigt

Robust infrastruktur och säker kommunikation

Fördelar med robust infrastruktur

- Säker och pålitlig kommunikation
- Motståndskraft och uthållighet i krissituationer

Nuvarande brister

- Robusthet
- Tillgänglighet

Ökade säkerhetsshot

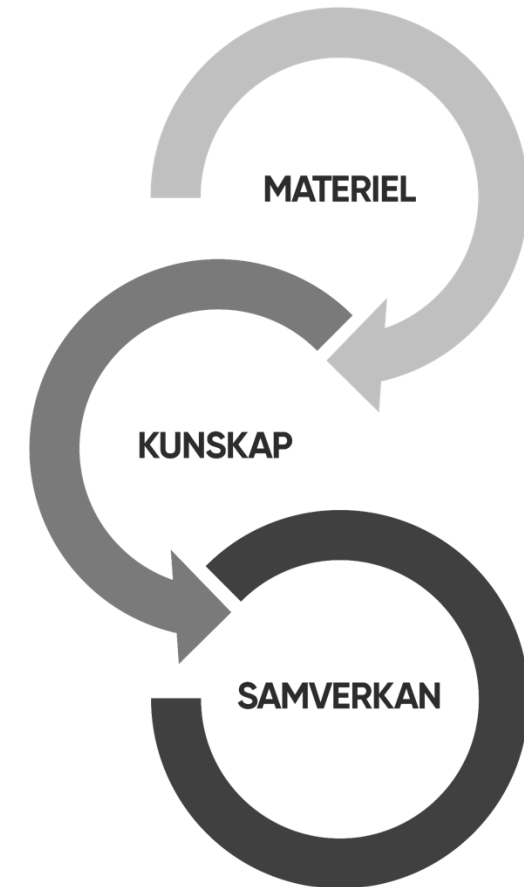
- **Cyberattacker** - störning, stöld
- **Fysiska hot** - sabotage, stölder
- **Reparationsberedskap** för antagonistiska hot och för större störningar såsom oväder och olyckor är helt nödvändigt att realisera (inte bara prata om)

Vilka förmågor är avgörande för att öka krisberedskap?

För att öka hela sektorns, och de enskilda stadsnätens beredskap krävs att de olika aktörerna har förmågan att **samverka, har relevant kunskap och kompetens samt tillgång till materiel.**

De olika förmågorna är också beroende av varandra och skapar tillsammans förutsättningar för att stadsnäten ska kunna upprätthålla sina nät också vid händelse av kris och ytterst krig.

Beredskapsutbildningar med kompetensbevis

- De som deltar vid utbildningarna får ett **kompetensbevis** som är ett samarbete mellan **Stadsnätetsföreningen, PTS och arbetsmarknadens parter.**
- Utbildningarna följs upp under efterföljande år och grundläggande utbildningar kommer **fortsätta att finnas tillgängliga** för nyanställda.

STADSNÄTS
FÖRENINGEN

ENERGI
FÖRETAGEN

SERVICE- OCH
KOMMUNIKATIONSFAKET

Svenskt Vatten

Kommunal.

sobona

Kommunala företagens
arbetsgivarorganisation

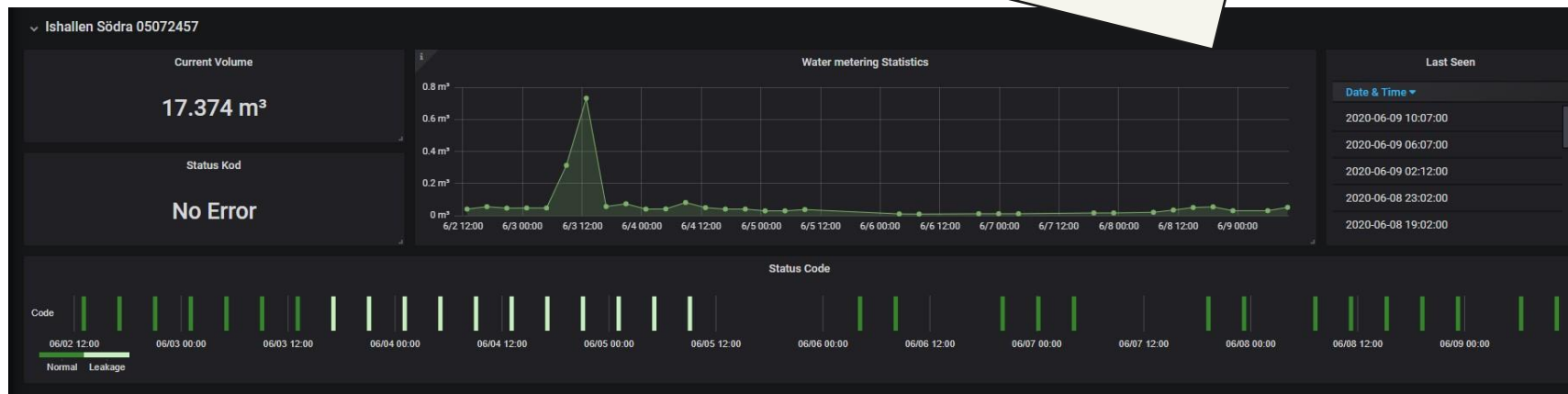
TLP: CLEAR

Offentliga sektorns användning av sensorer för samhällsviktiga funktioner

Exempel användningsområden: mätning för debitering

- El
- Vatten
- Fjärrvärme
- m.fl

Men också ...
- Flöden
- Larm
- Statistik

Betydelsen av digital infrastruktur

- **Rådighet över infrastruktur och kompetens är helt nödvändigt**

- Behov av fler människor in i branschen.
- I dagsläget finns en brist på undersökningar och analys kring resurser för rådighet
- Behov av åtgärder för att locka nya talanger och behålla dessa
- Innovativa metoder för kompetensutveckling och utbildning är viktigt

Ett bra exempel på innovation

- Edugrade Yrkesskolan för nätverkstekniker
- En gemensam framtagna kompetensstandard
- Förordning finns
- Vuxenutbildning på gymnasienivå

- **Identifiera kompetensbrister och åtgärder**

- Det behövs en diskussion om vad som saknas i dagens utbildningssystem och arbetsliv för att möta branschens behov.
- Behovet av LIA-platser är stort (Lärande i Arbete) och betydelsen av handledare.

Sammanfattning

- **Robust digital infrastruktur är fundamenta**
- **Ökat säkerhetshot** mot offentliga aktörer och hela samhället är ett faktum
- **Kommuner och regioner använder sensorer** för samhällsviktiga funktioner

- **Kommunal och regional rådighet över digitaliseringen är enda alternativet**

- **Med rådighet följer ett ansvar**
 - Sälj inte ut viktigt (digital) infrastruktur
 - Uppmaning till handling genom riktad utbildning och kompetensförsörjning för egen personal

STADSNÄTETS
FÖRENINGEN